

Van stoom naar elektra

Met grote precisie en nauwkeurigheid draait **Johan Sieders** een honderdste millimeter van een koperen staafje, meet vervolgens de dikte van het materiaal en knikt tevreden, verwijdert het staafje uit de drieklauw van de draaibank en sloft naar het naastgelegen hokje en kijkt of het gedraaide onderdeelje past en legt het naast de andere deeltjes die later het geheel moeten vormen van zijn zoveelste nieuwe mini – stoommachine.

Hoe vaak hij deze route al gelopen heeft? Duizend of tweeduizend keer! Dat weet hij niet, en dat doet volgens Johan ook niet ter zake. Op deze manier heeft hij tientallen stoommachientjes in elkaar gezet. Alle onderdeeljes zijn eigenhandig op schaal gemaakt. In een kleine werkplaats achter zijn woning aan de Pannenkoekendijk in Hattem (Gelderland) draait, boort, vijlt en schuurt hij alles op de honderdste millimeter nauwkeurig.

Zijn schuurtje, zoals hij zijn hobbyruimte noemt , staat barstensvol met allerlei machines. Een draaibank neemt de grootste plek in, daarnaast een boormachine en nog wat andere kleine hulpwerktuigen. Aan de muur hangen tientallen bakjes vol schroefjes, boutjes, onderdeeljes en weet ik veel wat nog meer. Een uit de hand gelopen hobby “, vertelt Johan Sieders. Toen ik in 1982 met de VUT ging, wilde ik wat gaan doen en het was dan ook niet zo`n wonder dat het iets zou worden met stoom, omdat ik daar een groot deel van mijn leven mee te maken had.

Het eerste stoommachientje dat ik maakte was een bouw pakketje, maar dat had ik in een paar dagen klaar en gaf niet de verwachte voldoening. In een hobbyblad zag ik tekeningen van een echte stoommachine en zei tegen mezelf: `Dat wil ik maken.

Met de aanschaf van een draaibankje kon ik mijn wens in vervulling laten gaan en zo is de verslaving begonnen”. Sieders brengt vele uren van de dag in zijn hobbyruimte door.

Natuurlijk leeft mevrouw Sieders mee met de hobby van haar man. Ze weet er ook wel het een en ander over te vertellen. Ze is niet op haar mondje gevallen en praat honderduit. “Ach”, zegt ze, “Mijn man is niet zo`n grote prater, daarom val ik het meeste op van ons beiden. We gaan altijd samen naar rommelmarkten en bezoeken hobbybeurzen en stoomdagen, maar het echte werk wordt door Jo gedaan”.

De laatste tijd is Sieders op diverse hobbybeurzen te vinden en demonstreert hij trots zijn stoommodellen aan het publiek. Daar heeft hij tot nu fijne en minder goede herinneringen aan. Zo wil hij wel kwijt dat hij naar een aantal beurzen nooit meer naar toe gaat. Slechte organisatie, daar kan hij niet tegen. Johan wil altijd alles tot in de puntjes geregeld hebben, dat hoort zo vindt hij. Hoewel Johan Sieders in Hattem woont is hij daar niet geboren. Ik ben in 1920 in Hoogeveen(Drenthe) geboren als zoon van een opticien. `Brilleboer`, zeiden ze altijd tegen mijn vader. Hij ging op de

fiets de boer op, met een kistje brillen op de bagagedrager en probeerde zo zijn handel aan de man te brengen. Later had hij een brillen winkel in de Hoogstraat. Ook heeft mijn vader nog gewerkt als goudsmid, maar dat ging niet zo best. Daarnaast had mijn moeder een corsetterie (kleding maken) Maar denk niet dat wij het thuis vet hadden. Het was hard werken voor mijn ouders en weinig geld verdienen. Nee, het was een zuinige boel bij ons thuis; veel kinderen en weinig eten.

Na de lagere school ging ik naar de ambachtsschool en leerde daar voor machinebankwerker. Ik heb daarna van allerlei klusjes gedaan. Toen de oorlog uitbrak moest ik onderduiken. Toch zijn we in 1943 tijdens de oorlog getrouwd. Vanuit mijn onderduikadres ben ik op de fiets naar het stadhuis in Hoogeveen gereden. Daar had ik afgesproken met mijn verloofde Aleida, die ook op de fiets kwam. Als getuige had ik de portier van het gemeentehuis gevraagd en de ambtenaar van de burgerlijke stand was de getuige van mijn verloofde. Zo zijn we getrouwd; geen bruiloftsfeest. Ik ging terug naar huis, waar haar moeder wat lekkers had klaar gemaakt. Later kregen we een bovenkamertje bij familie, waar een SS er tegenover woonde, maar dat was zo'n kwaai kerel niet. Ondanks dat hij wist dat ik daar ondergedoken zat, heeft hij het ons nooit lastig gemaakt.

Na de oorlog heb ik eerst bij een melkfabriek in Hoogeveen gewerkt. Dit was van korte duur. In Hasselt (Overijssel) vroegen ze een machinist bij de melkfabriek Juliana, daar ben ik toen aangenomen. Jaren heb ik toen op en neer moeten reizen van Hoogeveen naar Hasselt, maar gelukkig kregen we toen een huurwoning. Daar betaalden we vier gulden huur in de week voor. Dat was niet veel geld, maar het was ook een armoedig huisje. Vooral met de koude wintermaanden hebben we het daar niet best gehad.

Hasselt was een christelijke gemeenschap. De meeste mensen mochten daarom op zondag niet fietsen. Maar wat gebeurde er? Op zaterdagavond werden de fietsen door de jongelui aan de andere kant van de Zwartewaterbrug gezet en zo ging het hele spul `s zondags op de fiets naar Zwolle of ergens anders naar toe. Door een kleine onenigheid ben ik daar na acht jaar uit Hasselt weggegaan. Zo ben ik terecht gekomen bij de `Zwarte kip` in Hattem. Ze hebben mij toen gewaarschuwd dat het een aflopende zaak was, maar daar wou ik niks van weten.

Daar verdiende ik toen veertien gulden in de weer meer. Ik kwam van de hel in de hemel. Voor het eerst in mijn leven kreeg ik snipperdagen en was met feestdagen meestal vrij. Later is het bedrijf toch overgenomen door een ander, maar daar is het toen voor ons niet slechter van geworden. Toen ik in 1982 de productie uit Hattem naar Zoetermeer ging, kreeg ik de kans vervroegd met de VUT te gaan, al vond ik dat wel jammer. Ik had mij opgewerkt tot stafid en maakte voor het bedrijf veel reizen. Maar de verhouding met het bedrijf is uitstekend gebleven. Nog elk jaar hebben we een gezellige dag. Dan zie ik als die bekenden nog eens weer en dat is ook wel wat waard.